

Kari Elkelä

2012-08-24

Kiitospuhe karonkassa

Seuraavaksi haluan kiittää muutamia henkilöitä, jotka ovat edesauttaneet tämän väitöskirjan valmistumista. Ensinnäkin kiitän vastaväittäjää dosentti **Anu Raijasta** kannustavasta ja tutkimukselleni viimeisen silauksen antaneesta esitarkastuksesta. Kiitos myös mielenkiintoisesta ja hauska keskustelusta tämänpäiväisessä väitöstilaisuudessa.

Toiseksi kiitän kustosta professori **Kristian Möllerä**, jonka kommentit auttoivat kirjoitustyön loppuvaiheissa täsmentämään tekstiä ja selkeyttämään kokonaisuutta. Krisu muun muassa ehdotti lisäämään kolmannen tason väliotsikot, joita vastaväittäjä Anu esitarkastuslausunnossaan piti tarpeettomina. Silti säilytin ne, koska olin jo ehtinyt niihin niin tykääntyä.

Matkan varrella työtäni on useita vuosia ohjannut nyt jo emerita professori **Liisa Uusitalo**, jonka kanssa olen käynyt monia pitkiä keskusteluja, joissa aika tahtoi aina loppua kesken. Kiitän Liisaa erityisesti siitä, että hän ohjasi minut tutustumaan uses and gratifications -teoriaan. Tällä käyttösyyteorialla on tärkeä rooli työssäni. Liisan mielestä tosin pitäisi puhua käyttötarkoitusteoriasta, mutta itsepäinen kun olen, kutsun sitä järjestelmällisesti käyttösyyteoriaksi.

Väitöskirjani varsinainen kummisetä on pitkäaikainen työtoverini **Heikki Nikali**, joka väitteli 1998 kirjeliikenteen korvautuvuudesta. Tuolloin väitöskaronkassaan hän ehdotti minulle: ”Seuraavaksi sitten Kari”. Asia jäi pitkäksi aikaa hautumaan, koska olin noihin aikoihin enemmän kiinnostunut tuotekehityksestä kuin tutkimuksesta. Olin esimerkiksi sihteerinä monimuotokirjeprojektissa, jossa ideoitin sähköisessä ja paperissa formaatissa vastaanotettava multikirje ratkaisuksi Heikin maalailemiin korvautuvuus-uhkakuviin.

Onneksi ymmärsin varsin pian siirtyä tuotekehityksestä takaisin itselleni paremmin

sopivien tutkimusten pariin. Vuonna 2003 teimme yhdessä Heikin kanssa selvityksen ”*Viestitulvan vastaanotto*”. Tutkimus ei ollut kovin kummoinen, mutta sen perusteella oivallettiin, että asiaa pitäisi tutkia paremmin rajattuna. Jatkotutkimuksen ongelma-alueeksi valittiin markkinointi, joka oli tuotekehitysprojektien vuoksi alkanut muutenkin kiinnostaa minua yhä enemmän.

Seuraavaksi teinkin suoramarkkinoinnin kanavapreferensseistä tutkimuksen ”*Paperilla vai sähköisesti*”. Heikki vinkkasi tästä DiViA-seminaareja pyörittävälle digi-agitaattori **Mika Raulakselle** ja kohta olin siellä esittelemässä tuloksiani. Mika ansaitsee kiitokset väitöskirjani toisena kummisetänä. Heti tilaisuuden jälkeen Mika ja Heikki nimittäin alkoivat yllyttää minua väitöskirjan tekoon. Eikä kovin paljon tarvinnut yllyttääkään. Sen jälkeen olen voinut esitellä useiden eri tutkimusteni tuloksiani Mikan DiViA-seminaareissa.

Toinen hyvä tulosten esittely- ja palautteen saantipaikka on ollut professorien **Michael Crew** ja **Paul Kleindorfer** vuosittain järjestämä Rutgers-yliopiston postikonferenssi. Tännekin minut ohjasi Heikki, joka ehdotti minulle keväällä 2000: ”*Mene sinä konferenssiin Vancouveriin, minä menen naimisiin*”. Ja näinhän me menttiin.

Ensimmäisessä postikonferenssissani kävin kehumassa multikirjettä suomalaisena urotekona, mutta sen jälkeen olen viisaasti keskittynyt tutkimuksiini perustuviin alustuksiin. Kunkin konferenssin parhaat tieteelliset esitykset julkaistaan artikkelikokoelmana. Näiden artikkeleiden viimeistely on ollut hyödyllistä ja opettavaista vääntöä, vaikkakin korjausvaatimukset ja niiden tiukat aikataulut ovat välillä generoineet melkoisia kirosanaryöppyjä.

Tässä yhteydessä on myös syytä harmittella Itellan YT-prosesseja, joiden vuoksi seuraavat kolme kiitettävää ovat nykyisin jo entisiä

itellalaisia. Johtaja **Peter Raikamo**a kiitän siitä, että sain mahdollisuuden kerätä vuoden 2010 tutkimusaiheistot, joita ilman en olisi voinut viedä tätä tutkimushanketta loppuun.

Myyntimies **Markku Korhosta** kiitän siitä, että hän on myynyt minulle monenlaisia ideoita sekä kommentoinut ansiokkaasti lomakkeistani ja tekstejäni. Markun erityisansiona on se, että hän johdatti minut kärsivällisellä henkilökohtaisella markkinoinnilla sosiaaliseen mediaan, jota pidin pitkään höpöhöpö-juttuna. Vasta henkilökohtainen Facebookin käyttö avasi silmäni näkemään sosiaalisen median merkityksen ja potentiaalin.

Matematiikan opettajaksi palannutta **Tuula Kinnusta** kiitän opastuksesta tutkimusraportin kaavojen muotoilussa. Hyvän avun kun sai, niin jaksoi kiltisti kuunnella ne säännöllisesti toistuvat huomautukset, että korrelaatioihin perustuvissa monimuuttujamenetelmissä ei periaatteessa pitäisi käyttää järjestysasteikollisia muuttujia.

Sarjakuvataiteilija **Jukka Murtosaarta** kiitän kirjani mukiinmenevästä kansikuvasta. Tähän mukiin se on mennyt! (Nostaa mukia) Kuvan teettäminen ei kuitenkaan ollut aivan helppoa, sillä Jukka asuu Portugalissa, ja kieltäytyy ehdottomasti käyttämästä tietokonetta ja internetiä. Briiffikään ei ihan heti mennyt kohdalleen, sillä vasta kolmannen hänen faksaamansa luonnoksen hyväksyin toteutettavaksi.

Kiitoksen ansaitsevat myös jo edesmenneet vanhempani **Ida ja Elo Elkelä** sekä alakoulun opettajani **Irja Lahti**, joka opetti aikanaan myös isääni ja setiäni. Hänen oppilaistaan on paikalla **Torsti-setä**, joka on tietääkseni kaikkien aikojen pisimpään Elkelä-sukunimeä käyttänyt henkilö. Torsti on ollut Elkelä kaikki runsaat 81 vuottansa.

Palataan kuitenkin ensimmäiseen opettajaani Irja Lahteen. Hän nimittäin suositteli vanhemmilleni: ”*Sitä poikaa kannattaa kouluttaa*”. Ilmeisesti olin sen verran näsäviisas ja epäkäytännöllinen, että oli heti nähtävissä, ettei minusta ole oikeisiin töihin. Alakoulun opettajan lausuntoa käytettiin perusteluna sille, että minut pantiin oppikouluun

Kangasalle, mikä oli siihen aikaan Sahalahden maaseudulla pikemmin poikkeus kuin sääntö.

Ylioppilaaksi päästyäni sain vielä opiskella Tampereen yliopistossa yhteiskuntatieteiden maisteriksi. Jo kouluaikana olin samaistunut tuohon aikaan Teinilehdessä mellastaneeseen yleisdemokraattiseen rintamaan, jonka kanssa uskoin muuttavani koko maailman paremmaksi. Tästä syystä valitsin pääaineekseni kansantaloustieteen, jonka arvelin tarjoavan parhaan maailmanselityksen. Käytännössä kansit osoittautui kuitenkin lähinnä derivoinnin opetteluksi. Siksi luin laudatur-oppimäärän myös sosiologiasta, joka tuntui tarjoavan kiinnostavamman kokonaiskuvan, ja oli hieman lähempänä poliittista taloustiedettä, jota olin kuvitellut menneeni opiskelemaan.

Sitten pitikin jo siirtyä unelmista työelämään. Yliopisto oli joka tapauksessa evästännyt minut tutkimustyöhön, joka on ollut pääasiallinen tehtäväni runsaan 30:n Itella-Posti-vuoteni ajan. Työelämään siirryttyäni suoritin vielä Helsingin Yliopistossa tiedotusopin approbaturin, jossa professori **Leif Åberg** esitti viestintäpiirakkansa avulla, että kaikkein kattavinta ja olennaisinta onkin viestintä.

Kun sitten paljon myöhemmin päädyin kauppakorkeakouluun oli ensimmäinen kurssini edellä mainittujen Krisun ja Mikan *Integroitu markkinointi*. Tällä kurssilla selvisi, että markkinointi se vasta onkin olennaista, ydinasia kaikessa liiketoiminnassa.

Minulla on siis ollut onni opiskella neljää kaikkein tärkeintä ja parhaan kokonaiskuvan antavaa tieteenalaa. Tie on ollut välillä tuskainen ja mutkainen, mutta voin ylpeänä todeta, että olen ollut suvun ensimmäinen ylioppilas, suvun ensimmäinen maisteri ja ilmeisesti kohta myös suvun ensimmäinen tohtori. Sen verran olen armollinen, että joku muu saa olla suvun ensimmäinen lisensiaatti.

Pihan puolella olevan Preferenssi-Baarin tietokoneella pyörii myös elämästäni ja taustastani kertova valokuvasarja. Se alkaa vuodesta 1921 ja

päättyy vuosituhannen taitteeseen. Ainakin sukulaisten kannattaa katsoa, ovatko itse päässeet kuviin mukaan.

Viimeisenä muttei vähäisempänä ansaitsee erityiskiitoksen vaimoni **Seija Elkelä**, sillä hän on joutunut kestäämään ja kärsimään tämän väitöskirjaprosessin kaikkein lähimpää.

Kiitos myös kaikille teille, jotka tulitte paikalle. Tehdään tästä hauska ilta.